

**СТРУКТУРНІ РЕФОРМИ
І ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПРОМИСЛОВОСТІ:
ПЕРСПЕКТИВИ І ПРІОРИТЕТИ**

2010

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОН УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Т. ШЕВЧЕНКА МОН УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЛГОРОДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РОСІЯ)
ПІВДЕННИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РОСІЯ)
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ ім. Д.А. ЦЕНОВА (БОЛГАРІЯ)

СТРУКТУРНІ РЕФОРМИ І ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПРОМИСЛОВОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ І ПРІОРИТЕТИ

Міжнародна науково-практична конференція

(Тези доповідей і повідомлень)

17 грудня 2010 р.

*Конференція присвячена 50-річчю
Інституту економіки промисловості НАН України*

Донецьк
2010

УДК 330.341.4+33.021.8:334.716(477)

ББК У9 (4Укр) 30

С 87

Представлены тезисы докладов и сообщений, посвященных структурным реформам и трансформации в промышленности. Основное внимание уделено вопросам влияния глобализации на развитие отечественной экономики, приоритетам развития национальной промышленности, становления инновационной экономики в Украине, стратегического управления и структурных трансформаций в экономике региона, региональных проблем социального развития, экономики и управления современными предприятиями, а также обработки и принятия предложений для органов государственной власти относительно структурных реформ в промышленности.

Редакційна колегія: акад. НАН України О.І. Амоша (відповідальний редактор), акад. НАН України М.Г. Чумаченко, акад. НАН України О.М. Алимов, акад. НАН України В.К. Мамутов, д.е.н. В.І. Ляшенко, д.е.н. Л.М. Кузьменко, д.е.н. Л.Г. Червова, к.е.н. А.І. Землянкін, к.е.н. С.М. Капура.

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту економіки промисловості НАН України
(протокол №10 від 06.12.2010 р.)*

Електронна версія: iepr.donetsk.ua/publish/sbor/konf.pdf.

Структурні реформи і трансформації в промисловості: перспективи і пріоритети: тези доп. і повідом. Міжнар. наук.-практ. конф. (Донецьк, 17 груд. 2010 р.) / НАН України, Ін-т економіки пром-сті; Редкол.: О.І. Амоша (відп. ред.) та ін. – Донецьк, 2010. – 308 с.

ISBN 978-966-02-5876-1

Подано тези доповідей і повідомлень, присвячених структурним реформам і трансформації в промисловості. Основну увагу приділено питанням впливу глобалізації на розвиток вітчизняної економіки, пріоритетів розвитку національної промисловості, становлення інноваційної економіки в Україні, стратегічного управління і структурних трансформацій в економіці регіону, регіональних проблем соціального розвитку, економіки і управління сучасними підприємствами, а також опрацювання та прийняття пропозицій для органів державної влади щодо структурних реформ у промисловості.

УДК 330.341.4+33.021.8:334.716(477)

ББК У9 (4Укр) 30

ISBN 978-966-02-5876-1

© Інститут економіки промисловості
НАН України, 2010

СОДЕРЖАНИЕ

Секція 1

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Чумаченко М.Г., Амоша О.І., Ляшенко В.І.</i> Перспективи неоіндустріальної трансформації економіки України та Донбасу	3
<i>Баранов С.В.</i> Про відкритість економіки України до прямих іноземних інвестицій	6
<i>Бережяко Є.Ю.</i> Проблеми операцій з управління капіталом	7
<i>Воробійова О.І.</i> Вплив банків з іноземним капіталом на розвиток вітчизняної промисловості.....	9
<i>Завгородня О.П.</i> Обоснование эффективности стратегии слияния и поглощения компаний.....	11
<i>Львін В.Ю.</i> Зарубіжний досвід управління інноваційним потенціалом в умовах глобалізації економіки	13
<i>Львіна О.В.</i> Соціально-економічні питання розвитку ринку праці та боротьби з безробіттям.....	14
<i>Кобильський О.П.</i> Перспективи використання заходів державної підтримки продовольчого підкомплексу України зі вступом до СОТ	16
<i>Костецька К.О., Галушкіна Т.П.</i> Стратегічні вектори еколого-економічного партнерства Україна – ЄС.....	17
<i>Ляшенко С.В.</i> Порівняльний аналіз індикаторів фондових ринків	19
<i>Мацука В.М.</i> Іноземні інвестиції в промисловості України.....	20
<i>Нехорошева Л.Н.</i> Технологическое и инновационное развитие национальной промышленности в кризисных и посткризисных условиях: проблемы и «окна возможностей».....	21
<i>Носова О.В., Маковоз О.С.</i> Вплив глобалізації на розвиток трудових ресурсів в Україні	23
<i>Осадча Н.В.</i> Напрями вдосконалення митного режиму переробки	24
<i>Павлов К.В.</i> Особенности модернизации российской экономики	26
<i>Саух І.В.</i> Особливості формування кластерної моделі в контексті стратегії регіонального розвитку	28
<i>Щетілова Т.В., Гладкова Л.А.</i> Оцінка впливу змінності глобальної економічної динаміки і ризиків на розвиток економік країн	29
<i>Konvalova T.V., Trubnikova S.V., Lapko I.O.</i> Impact of the health care reform on tax law in the USA	31
<i>Slaveva K.</i> Statistical assessment of the degree of openness of bulgaria's economy.....	32

Секція 2

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

<i>Алешин С.Н.</i> О государственной поддержке угольной промышленности Украины	34
<i>Амоша В.О., Петенко І.В.</i> Динамічні процеси у структурі енергоспоживання в Україні	35
<i>Антонюк В.П.</i> Проблеми розвитку вугільної промисловості України	36
<i>Вода І.С.</i> Стан та перспективи розвитку будівельної діяльності в Україні.....	38
<i>Дробишева О.О.</i> Антикризове управління промисловим підприємством на основі інновацій.....	39
<i>Завербна Н.В.</i> Проблеми розвитку ринку електроенергії в Україні.....	41
<i>Зазознова Ю.С.</i> Попередження ризиків при застосуванні нових форм використання трудового потенціалу у вугільній галузі.....	42
<i>Збаразька Л.О.</i> Структурні пріоритети промислової політики в Україні.....	43
<i>Кіна М.О.</i> Перспективи структурних трансформацій промислових підприємств	44
<i>Кірієнко О.М., Сердінова А.С.</i> Пільгове оподаткування як інструмент стимулювання інвестиційної діяльності	46
<i>Коваль Ю.О.</i> Проблеми розвитку національної регуляторної політики	47
<i>Кулиш Е.В., Телюк В.А.</i> О современных направлениях развития промышленности Украины в свете мировых тенденций.....	49
<i>Куценко М.А.</i> Економічні підходи до планування підготовки кадрів оперативно-рятувальної служби МНС України	51
<i>Лях М.О.</i> Развитие крупных интегрированных бизнес-структур після кризи.....	52
<i>Матюнина М.В.</i> Социальное взаимодействие в интегрированных структурах.....	53
<i>Михальская Л.С., Балтина В.А.</i> Механизм финансово-инвестиционного обеспечения структурной трансформации экономики Украины	54
<i>Нікіфорова В.А.</i> Особливості фінансового стану великих металургійних підприємств України у докризовому періоді.....	55
<i>Панькова О.В.</i> Корпоративна культура як інноваційний інструмент управління вугільним підприємством у посткризових умовах	57
<i>Поклонський Ф.Ю.</i> Тенденції залучення капітальних інвестицій у технічне переоснащення та модернізацію металургійних підприємств	59
<i>Пушак Г.І., Пушак Я.Я.</i> Проблеми формування регіональних ринків видавничо-поліграфічної продукції	60
<i>Рассуждай Л.Н.</i> Механизм формирования экономической стратегии угледобывающего предприятия	61
<i>Рацупкина В.Н.</i> Административное регулирование поставок металлопродукции из Украины	62
<i>Сапліна О.А.</i> Підходи до класифікації інвестицій	64

<i>Скороход Н.М.</i> Інвестиції як провокатор структурних змін у промисловості.....	65
<i>Степанова Т.А., Квешинский А.С.</i> Стратегические аспекты малого бизнеса в контексте развития национальной экономики	66
<i>Тарасова М.Ю.</i> Класифікація організаційно-економічних підходів до управління водними ресурсами	68
<i>Ткаченко А.М., Авдей О.К.</i> Запровадження гнучкого режиму валютного курсу в Україні та можливі наслідки впливу на економіку підприємств країни	69
<i>Устинова М.В.</i> Правовое обеспечение конкуренции на рынках теплоснабжения	70
<i>Чеботарьов В.А.</i> Чинники державної регуляторної політики структурної трансформації харчової промисловості	72
<i>Шаблиста Л.М.</i> Фінансові механізми забезпечення структурної перебудови промисловості України	73
<i>Шаповалова Э.В., Уланенко Б.Б.</i> Проблемы стратегического развития угольной промышленности Украины.....	75
<i>Шем'якіна Н.В.</i> Інвестиційне самофінансування структурних трансформацій у промисловості.....	76

Секція 3

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ, РОЛЬ ДЕРЖАВИ І БІЗНЕСУ В ЇХ ВИРІШЕННІ

<i>Базартинова О.В.</i> Зовнішнє фінансування інноваційної діяльності українських підприємств	78
<i>Биконя С.Ф., Биконя О.С.</i> Проблеми розвитку інноваційної моделі України	79
<i>Боголіб Т.М.</i> Вплив елітної освіти на інноваційний розвиток	80
<i>Божань А.А.</i> Інноваційне планування на підприємстві як елемент управління диверсифікацією	81
<i>Букіашвілі В.О.</i> Інновації у визначенні ефективності ЖКГ.....	82
<i>Булеев И.П.</i> Институциональные аспекты инновационной деятельности	83
<i>Буряк В.О.</i> Особливості становлення національної інноваційної системи України в контексті прогресивного економічного розвитку.....	85
<i>Васильєва Н.Ф.</i> Саморегулювання електронних угод у сфері онлайн-електронного бізнесу	86
<i>Гінкул А.С., Кавура В.Л., Кондрахіна А.А.</i> Організація безпеки електронних платіжних систем.....	87
<i>Горожанкіна М.С., Махиносова Н.В.</i> Інноваційна культура суспільства та корпорацій в умовах трансформаційної економіки.....	89
<i>Горощенко В.В.</i> Напрямки стимулювання інноваційних процесів на промислових підприємствах.....	90
<i>Дементьева Т.А.</i> Формы интеграции бизнеса для активизации инновационной деятельности на предприятиях	92
<i>Землянін А.І.</i> Проблеми активізації інноваційного розвитку промисловості України.....	93
<i>Існатков В.М.</i> О выборе источников инвестирования инновационных проектов развития города	95
<i>Ільїна Г.А., Фещенко Л.В.</i> О направлениях развития венчурного бизнеса в Украине.....	96
<i>Казакова О.К., Лазутина И.С.</i> Формирование модели менеджмента в инновационной экономике	97
<i>Кацура С.Н., Лепихова Н.А.</i> Объективная необходимость становления инновационной экономики и ее государственной поддержки	99
<i>Кленін О.В.</i> Інноваційний потенціал: роль у розвитку промислового підприємства.....	101
<i>Кравченко С.І., Корнєва О.В.</i> Вимір ефективності заходів з управління знаннями	103
<i>Крехівський О.В.</i> Щодо формування національної промислово-інноваційної політики.....	104
<i>Криль Я.М.</i> Управління економічною безпекою промислового підприємства: інноваційний підхід	106
<i>Кучерук Д.Г.</i> Соціальний характер інноваційної діяльності людини в умовах глобального економічного розвитку.....	107
<i>Кучерук Т.Г.</i> Механізм інноваційно орієнтованого економічного розвитку регіонів у контексті трансцендентної функції.....	108
<i>Лимар В.В.</i> Досвід країн Європейського Союзу у регулюванні трансферу знань	109
<i>Лук'яненко Н.Д., Хромов М.І.</i> Підвищення кваліфікації персоналу як чинник ефективного управління станом конкурентоспроможності людського капіталу	111
<i>Лях О.В.</i> Активізація інноваційної діяльності сектору МСБ на основі кластеризації.....	112
<i>Лях І.І.</i> Про підходи до трансферу знань як елемента інноваційного процесу	113
<i>Максимович Ю.В.</i> Впровадження інновацій у промисловості України	115
<i>Мельникова М.В.</i> Про участь виробничо-господарських комплексів у процесах становлення інноваційної економіки	116
<i>Мельцер Л.Г.</i> Человеческий капитал, социальные технологии в помощь инновационному развитию, усилению конкурентоспособности региона	118
<i>Парвина Т.І.</i> Особенности развития инновационной экономики в Украине	119
<i>Педерсен И.А.</i> Значение инновационного потенциала в деятельности предприятия	120
<i>Передерий С.Л.</i> Социальные факторы обеспечения конкурентоспособности электронной промышленности.....	122
<i>Підоричева І.Ю.</i> Концептуальна модель інтеграції науки, вищої освіти і виробництва	123
<i>Пономаренко А.А.</i> Инновационная система и структурные трансформации	124
<i>Рева А.Н.</i> Некоторые вопросы кадрового обеспечения инновационного развития	126
<i>Саліхова О.Б.</i> Оптимізація участі держави у становленні та розвитку високотехнологічної сфери: досвід КНР, уроки для України	127

<i>Савоматина Л.Н.</i> Организационно-экономические инновации как основа развития электронной промышленности	129
<i>Скрипник М.Ю., Скрипник А.В.</i> Про стан інноваційної діяльності в Україні та деякі заходи щодо його стимулювання	130
<i>Солод М.А.</i> Інструменти державного стимулювання інноваційного розвитку	132
<i>Стреліна О.М.</i> Зростання ролі інформаційних технологій у сучасній економіці	133
<i>Тимошенко О.Ю.</i> Обоснование необходимости формирования туристического кластера в Донецкой области	134
<i>Тринчук С.В.</i> Особливості реалізації державно-приватного партнерства (ДПП) у сфері інновацій	136
<i>Усик М.К.</i> Формування інноваційного потенціалу машинобудівних підприємств в умовах нестабільної економіки	137
<i>Філіттов С.А.</i> До питання впровадження інновацій газопостачальними підприємствами	139
<i>Фокина И.В., Щербанова К.А.</i> К вопросу об инновационной активности работников предприятий	140
<i>Харченко Г.А.</i> Роль державних закупівель у процесі становлення інноваційної економіки в Україні	142
<i>Шаульская Л.В., Панькова А.Д.</i> Влияние инновационного развития на повышение конкурентоспособности Украины	143

Секція 4

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ І СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ РЕГІОНУ

<i>Агаркова О.С.</i> Институциональные факторы регионального развития	145
<i>Бачурин А.А.</i> Регулирование развития структурных преобразований старопромышленных регионов	146
<i>Булатова О.В.</i> Регіони в системі світового господарства	147
<i>Вишневецький О.С.</i> Аналіз відповідності стратегічних документів промислових областей України вимогам соціальної орієнтації економіки	148
<i>Волосатых Е.А.</i> Стратегическое управление занятостью населения как инструмент обеспечения устойчивого развития региона	150
<i>Галушкіна Т.П., Макарова І.А.</i> Екологізація розвитку регіональних продовольчих ринків в умовах сучасних ринкових трансформацій	151
<i>Голуб Н.Ю.</i> Дослідження підходів до проведення структурної трансформації корпорацій Донецького регіону	152
<i>Губина В.С.</i> Теоретические подходы к определению сущности старопромышленного региона	154
<i>Іванова Н.В.</i> Роль виробничої інфраструктури у формуванні та розвитку економічного простору регіону	155
<i>Кальков А.А.</i> Программно-целевой метод как инструмент регионального управления	157
<i>Каримова Э.Р., Жвирганцева М.С.</i> Повышение эффективности налогового контроля как фактор развития налоговой системы Российской Федерации	158
<i>Карпухно И.А., Денисюк В.И.</i> Актуальные проблемы государственной региональной финансовой политики Украины	159
<i>Колеснікова Г.В.</i> Кредитна кооперація - альтернативне джерело фінансових ресурсів для розвитку підприємств малого бізнесу в межах регіону	161
<i>Кравченко Л.А.</i> Інноваційний потенціал регіону: проблеми та перспективи реалізації	162
<i>Кузнецов В.Г., Таранич А.В.</i> Концепция стратегического маркетинга в управлении строительным комплексом региона	163
<i>Кузьменко Л.М.</i> Інститути адміністративного регулювання регіонального розвитку	165
<i>Кузьменко Р.В.</i> Виявлення конкурентних переваг в економіці регіонів із використанням нечіткої кластеризації	166
<i>Кулінич Т.В.</i> Інструменти портфельного аналізу для стратегічної діагностики можливостей активізації інвестиційної діяльності в регіоні	167
<i>Лазарева Т.С.</i> Индекс людського розвитку як відбиття соціальної складової потенціалу старопромышленного регіону (на прикладі Донецької області)	169
<i>Ларіна Р.Р.</i> Логістика у формуванні ринкової стратегії розвитку регіону	170
<i>Лисюк В.М., Ярмоленко О.Б.</i> Інвестиційна стратегія відтворення інфраструктури аграрних ринків	172
<i>Маглаперидзе А.С., Васильченко Е.Р.</i> Особенности структуры ВРП старопромышленных регионов	173
<i>Матросова Л.Н.</i> Кластерный подход в региональной экономике	175
<i>Медведев Д.Н.</i> Роль институциональных факторов в развитии региона	176
<i>Медвідь В.Ю.</i> Формування матриці основних товаровиробників як напрям стимулювання економічного розвитку регіону	178
<i>Новікова О.Ф.</i> Регіональне управління в контексті сталого розвитку	179
<i>Полковников С.А., Бережная Т.Ф.</i> Эпистемотехнологический подход к построению образовательного кластера	180
<i>Реутов В.Е.</i> Концептуальні підходи до процесу трансформації регіональної конкурентоспроможності України в контексті сталого розвитку	182
<i>Снігова О.Ю.</i> Диверсифікація як основа структурних трансформацій економіки старо промислових регіонів	183
<i>Ситник Л.С.</i> Структурні кризи і трансформації у промисловості України	185
<i>Тараши Л.И.</i> Проблемы стратегического управления	186

<i>Ткач С.М.</i> Рівень інвестиційної безпеки промисловості у Львівській області	188
<i>Уманець Т.В., Лукакова О.В.</i> Оцінка розвитку малих підприємств на базі системи індикаторів	189
<i>Фатеев В.С.</i> Структурные изменения в экономике Республики Беларусь и ее регионов	191
<i>Червова Л.Г., Дубинина М.В.</i> Анализ и особенности институционального развития старо- промышленных регионов	192
<i>Чичкань О.І.</i> Мониторинг економічного потенціалу розвитку регіонів України	194

Секція 5

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

<i>Величко О.В.</i> Збалансування місцевих бюджетів як фінансова основа розвитку регіонів	196
<i>Вертиль Н.М.</i> Діагностика заходів державної житлової політики щодо забезпечення населення безкоштовним житлом	197
<i>Гринецька С.М.</i> Стратегічне управління соціально-економічним саморозвитком регіону	198
<i>Дідух Т.М.</i> Фінансове регулювання регіонального розвитку в Україні	200
<i>Карпухно І.О., Лавренко Т.Ю.</i> Міжбюджетні відносини як засіб вирівнювання соціально- економічного розвитку регіонів	201
<i>Котов Е.В., Котова Н.И.</i> Обеспечение качественного водоснабжения малых шахтерских городов: проблемы и перспективы решения	203
<i>Логачова Л.М., Коваленко І.О.</i> Проблеми і перспективи розвитку соціальної інфраструктури промислового регіону	204
<i>Мартьякова О.В.</i> Регулювання взаємодії партнерів у соціальних проектах	206
<i>Прогнімак О.Д.</i> Питання розвитку монофункціональних міст у контексті промислової політики України	207
<i>Растворцева С.Н.</i> Инновационный вектор социально-экономической эффективности регионального развития	208
<i>Солдак М.О.</i> Фінансове забезпечення регіонального розвитку: стан та проблеми	210
<i>Черных Е.В.</i> Роль крупных компаний в развитии монофункциональных городов: на примере г. Алчевска	211

Секція 6

ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

<i>Авдеева Е.С.</i> Приоритеты развития электронной промышленности РФ	213
<i>Александров І.О., Бурук Г.П.</i> Концептуальний підхід до управління конкурентоспроможністю продукції з урахуванням її екологічної якості	214
<i>Беликова Е.Ю.</i> Трансформационные формы акционерных предприятий в современной практике хозяйствования	215
<i>Благодарный О.І., Юріна Н.О., Скобцова Г.В.</i> Стан розвитку підприємств малого бізнесу Донецької області	217
<i>Бондаренко О.В.</i> Проблеми розвитку підприємств малого бізнесу в Україні	218
<i>Бриль І.В.</i> Корпоративна культура як елемент організаційного капіталу структури інтелектуального капіталу підприємства	219
<i>Брюховецкая Н.Е.</i> Виды капитализации предприятий и определение факторов ее наращивания	221
<i>Волощенко В.В.</i> Потреби в мінеральній сировині як підгрунтя економічної стратегії гірничо- збагачувальних комбінатів	222
<i>Воронкова А.Е., Зеленкіна К.І., Кокура К.В.</i> Підвищення транскордонного потенціалу промислових підприємств регіону на основі кластерної моделі	224
<i>Галушко Е.С., Галушко С.А.</i> Перспективный инструментальный формирования целевых программ повышения эффективности бизнес-деятельности на основе рефлексивного управления	225
<i>Гордієнко Л.Ю.</i> Методичний підхід до формування моделі процесу управління організаційними трансформаціями	227
<i>Грозный И.С.</i> Анализ подходов к созданию сбалансированной системы показателей промышленного производства	228
<i>Дасив А.Ф.</i> Угрозы невыполнения норм налогового законодательства промышленными предприятиями Украины	230
<i>Дегтярева Ю.В.</i> К проблеме эффективной работы промышленных предприятий в условиях риска	231
<i>Девасва С.В.</i> Про необхідність розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні із застосуванням міжнародного досвіду	233
<i>Денисов В.Т., Денисов Д.Д.</i> К вопросу производства боевых и транспортных летательных аппаратов в России	234
<i>Дорофеева А.А.</i> Синергетические эффекты и их проявление в деятельности отечественных предприятий: особенности и преимущества	236
<i>Дюбо О.М.</i> Особливості ресурсного забезпечення системи управління економічною безпекою підприємств АПК	237
<i>Єськов О.Л., Федорова Н.В.</i> Дослідження впливу реакції покупців на ціну в ринкових умовах господарювання	239
<i>Іванова В.В.</i> Энергосбережение как способ повышения конкурентоспособности предприятий	240

<i>Качанов И.И.</i> Дизайн-проектирование и дизайн-менеджмент в производственном процессе: постановка проблемы	242
<i>Киреева Е.Г.</i> Аутсорсинг как инструмент рационализации бизнес-процессов предприятия	243
<i>Князь С.В., Георгиев Н.Г., Неклюдова Т.М.</i> Управління формуванням і використанням інтегрованих систем трансферного потенціалу підприємств	245
<i>Коваленко Е.В.</i> Функции контроллинга в системе антикризисного управления промышленным предприятием	246
<i>Конищева Н.И., Трушкина Н.В.</i> Принципи вдосконалення організаційної структури управління логістичною діяльністю на промисловому підприємстві	247
<i>Кошелева Е.Г.</i> Особенности введения единого взноса на социальное страхование для субъектов малого предпринимательства	249
<i>Кучеров А.В.</i> Недоліки застосування аутсорсингу у промисловому секторі країн СНД	250
<i>Лукьянченко Н.Д., Пастушенко А.О.</i> Коучинг-технологии в управлении персоналом предприятий	251
<i>Лященко О.В.</i> Особливості управління ефективністю використання інноваційного потенціалу підприємства	253
<i>Марченко В.М.</i> Система контролінгу – система вимірів, складова ефективного менеджменту	254
<i>Марченко І.В.</i> Маркетингова стратегія взаємної підтримки	256
<i>Моисеев Г.В., Моисеев В.Г., Фиалка Л.В.</i> Стратегическое планирование на предприятиях корпоративного сектора в современных условиях	257
<i>Накалюжний А.В.</i> Актуальні завдання оцінки вартості підприємства	258
<i>Омельченко О.Ю.</i> Проблемы структурных изменений национальной экономики: влияние экстерналий	260
<i>Орлова О.В.</i> Пути развития малого и среднего бизнеса в послекризисный период Украины	261
<i>Офік М.П., Коломієць О.Л., Савіцька Н.В.</i> Кооперування в системі креативно-інноваційного розвитку підприємства	263
<i>Паук О., Мірошченко Н., Лучко Г.</i> Проблеми забезпечення економічної ефективності стратегій інвестування підприємств	264
<i>Передерезева О.С.</i> Теоретичне обґрунтування сутності техніко-технологічного потенціалу машинобудівного підприємства	265
<i>Персток Т.Ю.</i> Анализ лизингового рынка как источника инвестиционных ресурсов предприятия	266
<i>Понижарчук А.М., Омельченко С.Н., Гончаренко М.Ф.</i> Балансировка производственных мощностей промышленного предприятия	268
<i>Прищепя Н.П., Прищепя Ю.М.</i> Проблеми оцінки і підтримки конкурентної переваги	269
<i>Проказа Т.В., Кравченко В.О.</i> Индикатори фінансової безпеки страхових компаній	271
<i>Пронкіна Л.І.</i> Методологічні підходи до підвищення конкурентоспроможності продукції в Україні	272
<i>Рукасов С.В.</i> Мотивация праці як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства	273
<i>Сидорова Е.Ю., Коротина Б.Л.</i> Системный подход к управлению внешнеэкономической деятельностью промышленного предприятия	275
<i>Сулима О.И.</i> Систематизация загроз діяльності промислового підприємства	276
<i>Сисолина Н.П., Бондаренко Ю.Н.</i> Шляхи підвищення ефективності розвитку промислових підприємств	277
<i>Тіماشкова О.А.</i> Стан професійного навчання працівників на вітчизняних підприємствах	278
<i>Толмачева А.Ф., Хахулин В.В.</i> Пути сокращения административных барьеров в развитии малого и среднего предпринимательства	280
<i>Усова Г.В.</i> Рейнжиніринг виробничого процесу промислового підприємства	281
<i>Федько Я.В.</i> Аналіз методів реструктуризації підприємств: пошук шляхів підвищення їх конкурентоспроможності	283
<i>Хасанова Е.В.</i> Взаимосвязь развития фондового рынка Украины и капитализации предприятий	284
<i>Храпкина В.В.</i> Выявление «слабых сигналов» в системе управления финансовой безопасностью предприятий	286
<i>Цопа Н.В.</i> Концепция управления развитием промышленных предприятий	287
<i>Чеботарьов Є.В.</i> Структурна трансформація корпоративних формувань у харчовій промисловості на прикладі групи компаній „Агротон”	289
<i>Шагоян С.М.</i> Корпоратизація гірничо-збагачувальних підприємств у контексті їх економічної безпеки	290
<i>Шевченко В.В.</i> Перспективы применения модифицированного метода иерархии потребностей Маслоу	292
<i>Шлафман Н.Л., Стоянова М.М.</i> Удосконалення підприємницького середовища в Україні	294
<i>Шукатко В.В.</i> Концепция моделирования рефлексивного управления в процессе мотивации страхователей	295
<i>Юрина Н.А.</i> Управление развитием предпринимательства Украины	296
<i>Ячменева В.М.</i> Стратегический альянс предприятий: реалии и перспективы	298
<i>Tsanova St. St.</i> Utilizing the analysis of variance when measuring the seasonal fluctuations in agriculture	299

Наукове видання

**СТРУКТУРНІ РЕФОРМИ І ТРАНСФОРМАЦІЇ
В ПРОМИСЛОВОСТІ:
ПЕРСПЕКТИВИ І ПРІОРИТЕТИ**

Міжнародна науково-практична конференція

(Тези доповідей і повідомлень)

17 грудня 2010 р.

*Конференція присвячена 50-річчю
Інституту економіки промисловості НАН України*

Мовою оригіналу

Оригінал-макет підготовлено у відділі КІНД ІЕП НАН України

Відповідальний за випуск *В.І. Ляшенко*

Літературні редактори: *О.П. Котовенко,
Г.Д. Бутенко,
О.А. Кокорєва,
Н.В. Білошапка*

Комп'ютерна верстка *Н.А. Алексейчук*

Підп. до друку 10.12.2010. Формат 60x84/16. Папір друк. №3.
Ум. друк. арк. 44,7. Обл.-вид. арк. 48,1. Тираж 250 прим.
Замовлення № 1167.
Друк різнографічний. ІЕП НАН України.
83048, Донецьк, Університетська, 77.

Динаміка інноваційної активності промислових підприємств України за 2008-2009 рр. [1]

Показники інноваційної активності	Роки		Відхилення, +/-
	2008	2009	
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	10,8	10,7	-0,1
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	5,9	4,8	-1,1
Освоєно інноваційні види продукції, найменувань	2446	2685	239
з них нові види техніки	758	641	-117
Впроваджено нові технологічні процеси, кількість	1647	1893	246
у т.ч. маловідходні, ресурсозберігаючі	680	753	73

Як видно з таблиці, показники інноваційної діяльності, що були досягнуті на кінець 2009 року, відрізняються від аналогічних показників 2008 р. За дослідний період помічається незначне зменшення питомої ваги промислових підприємств, які впроваджували інновації, – відхилення склало -0,1. На кінець 2009 р. відбулося зменшення питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової (-1,1).

Позитивним є збільшення такого показника, як освоєння інноваційної продукції, за кількістю найменувань. На кінець 2009 р. цей показник дорівнював 2685, що на 239 найменувань більше в порівнянні з минулим роком. Очевидно, це може бути більшою мірою пов'язано з упровадженням нових технологічних процесів, кількість яких на кінець 2009 р. дорівнювала 1893, що на 246 одиниць більше у порівнянні з 2008 р. Крім того, за цей період спостерігається помітне зменшення (-117) освоєння нових видів техніки, серед яких маловідходні та ресурсозберігаючі технології на кінець звітної періоду збільшилися на 73 одиниці.

Таким чином, відзначене зростання інноваційної активності промислових підприємств України за 2008-2009 рр. позитивно вплинуло на інноваційний розвиток країни. У цілому можна зробити висновок, що динаміка інноваційної активності промислових підприємств є позитивною.

На підставі результатів дослідження, що проведено, було визначено, що досягнення інноваційного розвитку економічної системи залежить від ефективності виробництва, розвитку науково-технічної інфраструктури, рівня кваліфікації кадрів та якості соціальної сфери (освіти, охорони здоров'я, загальної культури нації), дієвості державного управління.

Вивчення інноваційної практики свідчить, що позиціонування інноваційної культури суспільства та корпорації є надто важливим важелем розвитку. Оскільки уявлення про цінність та важливість інноваційної культури формується, перш за все, в уяві кожної окремої людини, роль фіксації певного образу інноваційної культури в свідомості громадськості є дуже важливою.

*В.В. Горощенко, к.е.н.
ІЕП НАН України,
м. Донецьк*

НАПРЯМКИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Промисловість є однією з основних частин економіки, що формує бюджет країни. Від того, наскільки підприємства промислового сегмента вистоять в умовах кризи, зможуть адаптуватися до нових умов господарювання і будуть спроможні досягти стратегічних орієнтирів в масштабах країни, залежатиме соціально-економічна обстановка в країні. Для досягнення поставлених цілей необхідна модернізація управління промисловим розвитком, яка перш за все має передбачати створення умов для інноваційного розвитку з метою підвищення конкурентоспроможності економіки країни в цілому.

У той же час кризовий стан більшості промислових підприємств України та врахування обмеженості ресурсів дозволяють стверджувати про складність досягнення відродження промислового виробництва без впровадження інновацій. Переваги інноваційного чинника в забезпеченні стійкого функціонування і конкурентоспроможності підприємств сьогодні є очевидними, а його вплив на виробництво – радикальним і комплексним, що робить дану проблему своєчасною та актуальною.

Однак промисловці практично відмовляються від інновацій. За даними Держкомстату України, у 2008 р. тільки 13% від загальної кількості виробників займалися інноваційною діяльністю. А цього дуже мало для того, щоб Україна могла позбавитись від негласного статусу «паливної бази» та отримати репутацію країни-виробника [1, 5].

Отже, все це вимагає формування дієвої та ефективної системи стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності. Основна роль у цьому належить державному регулюванню. Аналіз державного регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності у високорозвинених країнах світу і його порівнян-

в вітчизняною системою державного регулювання інновацій показали, що, незважаючи на передбачені українським законодавством заходи щодо стимулювання інноваційної діяльності, державна підтримка залишалася непослідовною. Останні зміни в податковому законодавстві звели до мінімуму стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності. Це викликало цілий комплекс проблем, без успішного вирішення яких неможливий подальший розвиток промисловості України. Аналіз літератури [2-4] доводить, що ці чинники можна умовно поділити на три групи – економічні, виробничі та правові.

До економічних чинників можна віднести: недостатність власних коштів та фінансової підтримки держави; інфляцію; високу вартість інновації, значний економічний ризик; тривалий термін окупності інновацій; складність залучення сторонніх фінансових ресурсів через низьку інвестиційну привабливість української промисловості; нерозвиненість фінансового ринку; невизначеність термінів інноваційного процесу та ін. До виробничих – недостатність інформації про нову техніку та новітні технології; відсутність можливостей для кооперації з іншими підприємствами і організаціями; недостатню інформаційну базу щодо ринків збуту; відсутність кваліфікованого управління інноваційними процесами; сировинну орієнтацію вітчизняних підприємств та ін. До правових – неузгодженість законодавчих актів; недостатність дієвих механізмів та інструментів правового регулювання інноваційної діяльності; відсутність оптимального рівня оподаткування тощо.

Важливим напрямом стимулювання інноваційних процесів повинно бути формування оптимальних механізмів пільгового оподаткування. На сьогоднішній день інструментів такого стимулювання майже не залишилось. Так, відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [5] передбачалися пільги щодо податків на прибуток і на додану вартість для суб'єктів господарювання, які отримали свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного проекту. Механізм застосування пільг був однаковий для обох податків, їх нараховували, але до бюджету сплачували лише 50% визначеної суми, інша – залишалася у розпорядженні підприємства і використовувалася виключно на фінансування інноваційної діяльності. Відповідно до Закону України «Про плату за землю» [6] інноваційним підприємствам дозволялося сплачувати земельний податок у розмірі 50% від ставки оподаткування, що діяла. Проте Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» [7] такі пільги було вилучено так само, як і пільги щодо сплати земельного податку.

У Законі України «Про внесення змін до деяких законів України з метою підтримки наукової і науково-технічної діяльності» [8] введений інвестиційний податковий кредит, що є відстроченням сплати податку на прибуток на певний термін з метою здійснення інноваційних програм з подальшою компенсацією відстрочених сум у вигляді додаткових надходжень податку завдяки загальному зростанню прибутку, який отримує підприємство в результаті реалізації інноваційних програм. Проте інвестиційний податковий кредит не відповідає економічному змісту податкової пільги, оскільки він передбачає не зменшення податкових зобов'язань підприємства, яке сплачує податок, а збільшення від сплати податку на прибуток на певний час.

Податкова підтримка інноваційної діяльності безпосередньо пов'язана з амортизаційною політикою, тому відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [5] інноваційним підприємствам дозволено прискорена амортизація основних фондів і встановлена 20%-ва норма прискореної амортизації основних фондів для третьої групи основних фондів. Механізм впливу прискореної амортизації на інноваційну активність підприємства полягає в тому, що підвищені норми амортизації збільшують суму амортизації основних фондів, яка відповідно нараховується в кожному періоді, що зменшує об'єкт оподаткування.

Стимулюванню інноваційних процесів на промислових підприємствах повинна сприяти дієва кредитна політика держави, яка має передбачати: кредитування інновацій за зниженими процентними ставками; надання податкових пільг банкам та іншим фінансовим установам, упровадження видачі довгострокових кредитів під державну гарантію.

Отже, основними елементами політики стимулювання інноваційної активності мають бути: перегляд податкової політики й упровадження системи податкових пільг для сприяння мотивації до інноваційної діяльності; запровадження змішаних механізмів акумуляції коштів із метою фінансування та кредитування інноваційних проектів; створення системи надання довгострокових кредитів на пільгових умовах за низькими ставками та подальший пошук нових джерел фінансування.

Література

1. Полякова О. Украина: все, что еще не украли / О. Полякова // Газета по-киевски. – 2010. – 16 февр. – С. 5.
2. Жукович І.А. Інноваційна діяльність в українській економіці. Сучасний стан та проблеми / І.А. Жукович // Статистика України. – 2005. – № 1. – С. 26-28.
3. Юркевич О.М. Фінансове забезпечення науково-технічної інноваційної діяльності / О.М. Юркевич // Фінанси України. – 2004. – № 6. – С. 106-111.
4. Говоруха Ж.А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України / Ж.А. Говоруха // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 8 (74). – С. 107.
5. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
6. Закон України «Про плату за землю» від 03.07.1992 р. №2535-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №38. – Ст. 560.

7. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» від 25 березня 2005 р. №2505-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №17. – Ст. 267.

8. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою підтримки наукової і науково-технічної діяльності» від 01.12.1998 р. № 285-XIV// Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №2-3. – Ст. 21.

Т.А. Дементьева
 ИЭП НАН Украины, г. Донецк

ФОРМЫ ИНТЕГРАЦИИ БИЗНЕСА ДЛЯ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

Зарубежный и национальный опыт развития предпринимательства убеждает, что одним из эффективных способов активизации инновационной деятельности на малых и средних предприятиях является кластерный подход в реализации инновационной политики. Крупные предприятия, находясь на верхней ступени экономической иерархии в государстве, имеют в своем распоряжении значительный интеллектуальный потенциал для решения разнообразных экономических и научно-технических задач, и поэтому ко новаторским предложениям со стороны науки они, как правило, проявляют ограниченную заинтересованность.

Под кластером понимается система взаимосвязанных предприятий и ассоциированных институтов, общественных и научных организаций и государственных органов, планирующих и координирующих свою деятельность в соответствии с единой целью, выраженной в повышении конкурентоспособности продукции (услуг) кластера, на основе эффекта синергизма.

Ряд ученых [1; 4] понятия «кластер» и «сети» объединяют воедино, однако при углубленном анализе можно выделить как схожие, так и отличительные признаки данных объединений предприятий. Как справедливо отметил С. Соколенко [2, 88]: «...деловые сети и кластеры предприятий – это элементы одного порядка». Сети можно определить как группу предприятий, которые объединяются с целью использования своих особенностей, ресурсов, специфических преимуществ перед другими для общего функционирования при реализации общих взаимовыгодных проектов развития [2, 88]. Кластер в отличие от сетевых структур, объединяет большее количество участников, а именно научные организации – университеты, институты, научно-исследовательские лаборатории, государственные органы – региональную и местную власть. В таблице приводятся отличительные признаки в развитии сетевых структур, кластеров, а также ассоциаций.

Приведенные в таблице организационные особенности интеграционных форм бизнеса позволяют сделать заключение, что кластеры имеют больше возможностей для осуществления различных крупномасштабных проектов, активная кластеризация уменьшает изолированность компании различного уровня (от малых до крупных структур), укрепляет связи, ведет к росту продуктивности и повышению инновационного уровня региона, повышает продуктивность и рентабельность сектора малых и средних предприятий.

Таблица

Отличительные характеристики в развитии сетевых структур, кластеров и ассоциаций [2, 151;3]

№ п/п	Сетевые структуры	Кластеры	Ассоциации
1	Предоставляют предприятиям доступ к специализированным услугам по низким ценам	Привлекают специализированные услуги в регионе	Способствуют установлению и поддержанию взаимного доверия, контактов руководителей и специалистов коммерческих организаций, надежности и добропорядочности, делового партнерства
2	Допускают только ограниченное членство	Предоставляют открытое членство	
3	Основываются на конкретных сделках	Основываются на социальных ценностях, которые поощряют доверие между членами и способствуют развитию взаимодействия	
4	Создают возможности для предприятий быть задействованными в комплексное производство	Генерируют потребность в объединении все большего количества предприятий с одинаковыми или родственными чертами	
5	Базируются на кооперации	Имеют потребность как в кооперации, так и в конкуренции	
6	Имеют общие деловые цели	Производят и имеют комплексное видение задач	

© Т.А. Дементьева, 2008